

24.08.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**24 Ağustos 2021
Salı**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

24 Ağustos 2021 Salı

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARI

— Polyester Elyaf İthalatında Korunma Önlemi Uygulanmasına İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4412)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2021/419, 420, 421, 422, 423)

YÖNETMELİKLER

— Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi Yabancı Dil Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Doğuş Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Avrupa Birliği Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞLER

— İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2021/6)

— Özelleştirme İdaresi Başkanlığınının 20/08/2021 Tarihli ve 2021/ÖİB-K-119, 120, 121, 122 ve 123 Sayılı Kararları

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

— Anayasa Mahkemesinin 30/6/2021 Tarihli ve 2018/14040 Başvuru Numaralı Kararı

"Kuraklık nedeniyle derin kuyularda sular çekildi"

Küresel iklim değişikliğinin etkisiyle şiddeti her geçen gün artan kuraklık, yer altı su kaynakları üzerinde ciddi baskı yaratıyor.



Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşpınar, şiddetli kuraklıkla birlikte yeraltı sularında ciddi çekilmeler olduğunu ifade ederek, "Çoğu derin kuyu su pompalarında sular kesildi. Bu kuraklık, İç Anadolu Bölgesi'nin her ilinde oldukça derinlere kadar suların inmesine, çekilmesine sebep oldu. Bu bölgelere havza dışından, denizlere boşa akan suların getirilerek sulanmasına ve sulu tarım yapılmasını sağlamanız gerekiyor" dedi.

Türkiye genelinde verimsiz bir sezon geçiren hububat tarımı, küresel iklim değişikliğinin zararlarını verim kaybı olarak yaşadı. İç ve Orta Anadolu Bölgelerinde yer altı su seviyeleri giderek düştü.

Sulanamayan tarım arazilerine havza dışından su getirilerek çözüme ulaşılabileceğini söyleyen Ulusal Hububat Konseyi Başkanı Özkan Taşpınar, "Özellikle bu yıl içerisinde kuraklık önemli derecede çiftçilerimizi etkiledi. Kuraklık sadece Türkiye'de değil, tüm dünyada yaşanıyor. Bundan sonra tabii ki tarım yapılan alanlarda belirli tedbirler almak icap ediyor. Yangına, sel felaketlerine karşı tabii ki önlem alınacaktır ama tarımda da önemli tedbirlerin mutlaka alınması gerekir. Kuraklığın artışı, suların azalması ile alakalı tedbirlerin alınması gerekir. Kuraklığa karşı kıraç alanlarda Türkiye'nin neredeyse yüzde 80 alanında hububat tarımı yapılıyor. Bu alanlarda sulama olmadığı için genel manada iki yılda bir ürün ekilebiliyor. 4.5 milyon hektarlık

bir alanda her yıl düzenli olarak nadas yapılıyor. Bu alanların da sunabilmesi için kıraçlıktan kurtulup, düzenli yağış alması veya bu bölgelere havza dışından denizlere boşa akan suların getirilerek sulanmasına ve sulu tarım yapılmasını sağlamanız gerekiyor. Kontrollü tarım yapabilmemiz için bu alanların sulanması gerekir” dedi.

‘TOPRAKLARIMIZ ORGANİK MADDE FAKİRİ’

Toprakta organik maddelerin su tutma özelliği bulundurduğunu, anızların yakılmadan toprağa bırakılması gerektiğini ifade eden Özkan Taşpınar, “Her toprak sulanacak diye bir şey yok ama kurak olan bölgelerde de bizim organik maddece topraklarımız çok fakir. Neredeyse yüzde 1’in **altında** bir organik maddemiz var. Bu organik maddelerin artırılması ile birlikte yani o anızların yakılmadan direkt toprağa devrilmesi, takviye olarak çiftlik gübrelerinin getirilip tarlaları dökülmesi, yeşil gübreleme gibi bir kısım tedbirler alınarak toprakların organik maddesini çok acilen arttırılması gerekiyor. Böylece toprakların su tutma kapasitesi artırılması gerekiyor. Tabi organik maddenin artması suyu ve gübrenin az kullanımını anlamını taşır. Toprak, daha az suyla daha fazla ürün elde edilebilecek bir duruma gelmiş olur” diye konuştu.

‘DERİN KUYULARDA SU KALMADI’

Son ekim ve hasat sezonunda yaşanan kuraklığı anlatan Taşpınar, çiftçinin kuraklığın yaratacağı sonuçları öngöremediğini belirterek, “Bu yıl çiftçimiz bunu biraz fark edemedi, kuraklık ne derece olacak bilemedi. Çoğu derin kuyu su pompalarında sular kesildi. Bu kuraklık, İç Anadolu Bölgesinin her ilinde oldukça derinlere kadar suların inmesine sebep oldu. Çiftçilerimiz bu yıl bahar bitkileri dediğimiz bitkileri çok fazla ekmişti. Bunu da ektiğine pişman oldu. Çiftçilerimizden duyduğumuz kadarıyla önümüzdeki yıl, buğday ve arpa gibi güz ayında ekilip, kış yağışından faydalanan ekinlerin daha fazla ekileceğini biz tahmin ediyoruz. Önümüzdeki yıl buğday ve arpa çok daha fazla ekilecek diye tahmin ediyoruz” dedi.

Et ve Süt Kurumu rekor zarar etti

Et ve Süt Kurumu'nun 2020 yılı faaliyet raporu açıklandı. Açılıma göre kurumun bir yılda zararı 188 milyon 326 bin 620 lira artışla 222 milyon 991 bin 213 lira oldu.



ANKA'nın haberine göre, Et ve Süt Kurumu 2020 yılı faaliyet raporu yayımlandı. Rapora göre, kurumun; 2019 yılında 34 milyon 664 bin 593 lira olan net zararı, 2020 yılında 188 milyon 326 bin 620 lira artışla 222 milyon 991 bin 213 liraya çıktı. "Borç stokunun artması, alacak devir hızının düşük olması" kurumun "zayıf yönleri" arasında sıralandı.

Kurumun harcama kalemlerinde en büyük bütçeyi, işçi ve memur giderlerinden sonra dışardan yapılan fayda ve hizmet alımları oluşturdu. Kurum giderlerinin yüzde 25,6'sını oluşturan bu alımlara bir yılda 98 milyon 626 bin 949 lira harcandı.

Kurum 2020 yılında 57 milyon 251 bin 861 kilo et sattı. En çok, parça et satıldı. 852 milyon 744 bin liralık parça et satışını; 727 milyon 650 bin liralık büyükbaş gövde satışı, 25 milyon 353 bin liralık gövde kanatlı satışı ve 12 milyon 233 bin lira ile küçükbaş gövde satışı izledi.

En büyük alıcısının Türk Silahlı Kuvvetleri olduğu, kurumun; şarküteride en çok kavurma ve konserve et satıldı. 75 milyon 843 bin liralık kavurma, 71 milyon 130 bin liralık konserve satıldı. 58,2 milyon liralık sucuk, 23,6'şar milyon liralık salam ve sosis, 8,9 milyon liralık Tekirdağ köfte, 8,5 milyon liralık İnegöl köfte satıldı.

Kurumun canlı hayvan ve şarküteri ürün satışından kar, parça et satışından ise zarar ettiği görüldü. Canlı hayvan satışından 4 milyon 767 bin lira ve şarküteri ürün satışından 14,5 milyon lira kar elde edildi.

Tüketici güveni eriyor

Tüketicilerin mevcut durum ve geleceğe ilişkin ekonomik beklentilerini içeren Tüketici Güven Endeksi, Ağustos'ta 78.5 ile yılın en düşük ikinci seviyesine geriledi. Endeksi oluşturan 16 alt başlığın bazılarında ise verileri, 2012 yılından bu yana en düşük seviyesini gördü.



Tüketici Güven Endeksi, Ağustos'ta 78.5 ile yılın en düşük ikinci seviyesine geriledi. Endeksi oluşturan 16 alt başlığın bazılarında ise bu veriler, ilk kez açıklanmaya başladığı 2012 yılından bu yana en düşük seviyesini gördü. Vatandaşın geleceğe dönük enflasyon beklentileri, Merkez Bankası'nın önümüzdeki döneme yönelik enflasyon beklentileriyle örtüştü. Başka bir ifade ile vatandaşın enflasyon göstergesindeki bozulma beklentisi, son yılların en yüksek seviyesine ulaşmış oldu.

Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK) 2021 yılı Ağustos ayına ilişkin Tüketici Güven Endeksi verilerini açıkladı. Toplam 16 alt endekse sahip olan Tüketici Güven Endeksi, pandemi kaynaklı kapanmanın başladığı 2020 yılı Mart ayını takip eden dönemlerde bile 80'in üzerindeyken, bu yıl üçüncü kez 80 puanın altını gördü. Yıla 83.3 ile başlayan endeks, Şubat'ta 84.5'e, Mart'ta ise 86.7 ile yılın en yüksek seviyesine ulaştı. Nisan'da 80.3 olan endeks, Mayıs'ta 77.5 ile yaklaşık son 3 yılın en düşük seviyesini gördü. Takip eden iki ayda yüzde 82 ve yüzde 80.1 olan endeks, Ağustos'ta ise yüzde 78.5 oldu.

Tüketici güven endeksi



Tüketici enflasyonu yükselişini sürdürecektir

Tüketici Güven Endeksini oluşturan 16 alt endeksin, önemli kalemlerinde ise dikkat çekici şekilde azalış yaşandı. Son dönemlerin en tartışmalı konularından birisi olan enflasyona ilişkin beklentiler de giderek yükseliyor. Geçen 12 aylık döneme göre önümüzdeki 12 aylık döneme ilişkin enflasyon beklentisi bu endeksin açıklandığı döneme yönelik en yüksek seviyesine ulaşmış durumda. Bu endeksin değerinin düşmesi, enflasyon beklentilerinin de artması anlamına geliyor. Ağustos ayı itibarıyla 61.3 olan bu endeks, 2012 ile 2013 yılı arasında 90'a kadar ulaşmıştı.

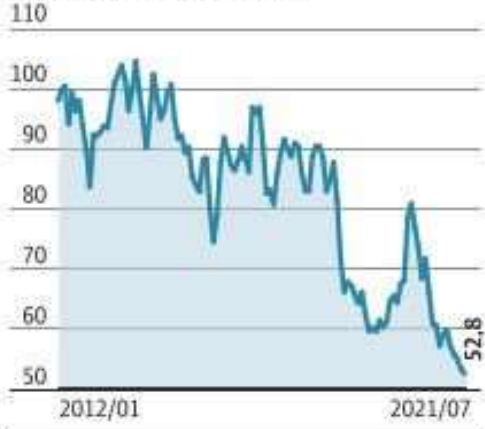
Genel ekonomik durum beklentisi 7 yılda yarıya indi

TÜİK'in çalışmasına göre geçen 12 aylık döneme göre mevcut genel ekonomik durum, Ağustos ayı itibarıyla endeksin açıklandığı dönemden bu yana en düşük seviyesini 52.8 ile gördü. Bu endeks 2014 yılında 106'ya kadar çıkmıştı.

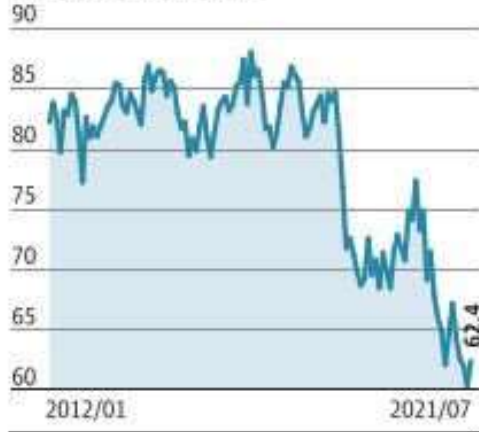
ÖTV indirimi oto satın alma beklentisini artırmadı

Öte yandan otomobillerde belirli segmentler için getirilen ÖTV indirimi, önümüzdeki döneme yönelik otomobil satın alma ihtimalini artırmadı. Yıl içinde en yüksek değerini 15 olarak Mayıs ayında görmüştü. ÖTV indiriminin açıklandığı Ağustos ayında ise endeks 13.8 seviyesine geriledi.

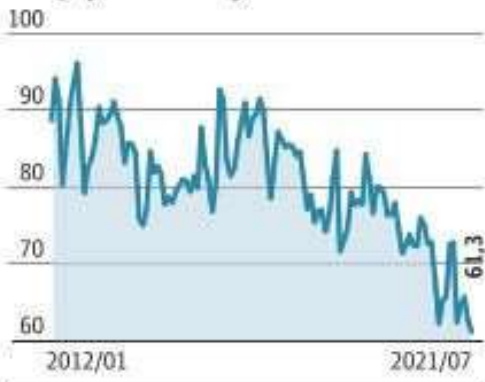
Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde genel ekonomik durum



Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu



Geçen 12 aylık döneme göre gelecek 12 aylık dönemde tüketici fiyatlarının değişimine ilişkin beklenti



IMF parası bilançooya girdi

IMF, 650 milyar dolarlık rekor SDR dağıtımını gerçekleştirdi. IMF'de yüzde 1 payı bulunan Türkiye de brüt rezervine 6,4 milyar dolar ekledi. Piyasada daha önce fiyatlanan bu gelişmenin kur üzerinde önemli bir etki yaratması beklenmiyor.



Uluslararası Para Fonu (IMF) ,650 milyar dolar ile tarihinin en büyük SDR-Özel Çekim Hakkı dağıtımını gerçekleştirdiğini duyurdu. IMF Başkanı Kristalina Georgieva, "Dünya için bir taze kan ve eğer akıllıca kullanılırsa bu benzeri görülmemiş krizle mücadele için eşsiz bir fırsat" açıklamasını yaptı.

Üye ülkelerin IMF'deki "kotaları" ile doğrudan orantılı tahsis edilen SDR'la Merkez Bankası'nın da brüt rezervine yaklaşık 6,4 milyar dolar eklenmiş oldu. Merkez Bankası'nın uluslararası rezervler ve döviz pozisyonu tablosunda paylaşılan SDR'larda 13 Ağustos haftası itibarıyla 1 milyar 388 milyon dolarlık pozisyon bulunuyor. 6,4 milyar dolarlık IMF parasının aktarılmasıyla bir sonraki hafta söz konusu tablonun güncel hali de görülmüş olacak.

Ekonomistlerin yaptığı değerlendirmeye göre; SDR aktarımıyla Merkez Bankası'nın brüt rezervleri artacak. Ancak yükümlülükler de artacağından net rezervde bir değişim olmayacak. Yapılan değerlendirmeye göre; brüt rezerv artarken, Merkez Bankası kısa vadeli dış borcu SDR tahsisatı ile artmayacak.

Eski Merkez Bankası Baş Ekonomisti ve Dünya Gazetesi Yazarı Hakan Kara, SDR konusunda yaptığı değerlendirmede "IMF'nin sağladığı SDR imkanını kabaca merkez bankasına açılan sonsuz vadeli bir döviz kredisi gibi düşünebilirsiniz. Rahatlıkla

dövizle çevrilebilir ve müdahalelerde kullanımı izne tabi değildir. Dolayısıyla swaplara kıyasla çok daha kaliteli bir rezerv varlığıdır" ifadelerini kullandı.

Kurda kısa vadeli etki beklenmiyor

SDR ile birlikte rezervlerde yaşanacak olan artışın Türk Lirası üzerine muhtemel etkilerini değerlendiren Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Dünya Gazetesi yazarı Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu, kurlarda kayda değer değişimler yaşanmasını beklemiyor. Son günlerde dolar/TL ve euro/TL kurlarında yaşanan çekilme ve sakinliğin nedenleri arasında bu gelişmenin de olduğunu aktaran Aslanoğlu, "Fiyatların içerisinde girmiş bir veri. Son dönemde swap anlaşmaları, cari işlemler gibi ödemeler dengesiyle ilgili döviz arz talebi sağlandı. SDR rezervleri artıracığı beklentisi de fiyatlara dahil. TCMB'nin brüt rezervlerini artırmakla birlikte Hazine'nin dolaylı olarak TCMB'nin yükümlülüklerini artırdığı için net rezerve bir katkı sağlamıyor. SDR IMF'nin üye ülkelere zor zamanlarda borçla ilgili yükümlülüklerini karşılamada sıkıntı olmaması için açtığı bir kredi imkanı" değerlendirmesinde bulundu.

Ekonomist Emrah Lafçı rezervleri artıracak 'IMF parası'nın şu an ihtiyaç olmadığından hemen kullanılmayacağını söyledi. 6,4 milyar dolarlık SDR'da en önemli noktalardan birinin "rezerv paralara kolaylıkla çevrilebilir" olduğunu paylaşan Lafçı, "Beklenen bir durum olduğundan ve hemen kullanmayacağımız için kur üzerinde bugün için etkisi olmaz" yorumunda bulundu.

Geçen haftayı 8,50'nin altında tamamlayan Dolar/TL, haftanın ilk işlem günü 8,43 seviyelerine indi. Piyasalar bu hafta ABD Merkez Bankası'nın (Fed) tahvil alım hızını azaltımının zamanlaması için Başkan Jerome Powell'ın cuma günü yapacağı Jackson Hole toplantısını izliyor.

275 milyar dolar gelişen ülkelere

IMF Başkanı Kristalina Georgieva yaptığı açıklamada; "SDR dağıtımı global ekonomik sisteme ek likidite sağlayacak, ülkelerin döviz rezervlerine eklenecek ve üye ülkelerin yurt içi veya yurt dışı borçlanmaya bağımlılıklarını azaltacak. Ülkeler, SDR dağıtımının sağladığı alanı ekonomilerini desteklemek ve kriz ile mücadelelerini artırmak için kullanabilecek" ifadelerine yer verdi.

Georgieva, 650 milyar doların 275 milyar dolarının gelişmekte olan ülkelere gittiğini bildirdi. Düşük gelirli ülkelere 21 milyar dolar dağıtıldığını belirten Georgieva, bunun bazı ülkeler için GSYH'nin yüzde 6'sına denk geldiğini de ifade etti. "SDR dağıtımı, IMF'in pandemi sürecinde üye ülkeleri desteklemeye yönelik çabalarının önemli bir bileşeni" diye konuşan Georgieva, pandemi karşısında bugüne kadar 85 ülkeye 117 milyar dolar yeni finansman sağladıklarını, 29 ülkeye borç geri ödemelerinde rahatlatma imkanı verdiklerini de belirtti.

Hükümet ile memur sendikaları imzayı attı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin, 6. Dönem Toplu Sözleşmesi'nin imzalandığını bildirdi.



Bilgin, sosyal medya hesabından 6. Dönem Toplu Sözleşmesi'ne ilişkin paylaşımda bulundu.

Maaş artışlarına ilişkin tabloyu da paylaşan Bilgin, "6. Dönem Toplu Sözleşmemizi az önce gece saatlerinde imzaladık. Kamu çalışanlarımız için son yıllardaki en yüksek kazanımlar, istikrarla büyümeye devam eden güçlü Türkiye'nin en önemli göstergesidir." ifadelerine yer verdi.

Sözleşmenin kamu çalışanlarına ve ülkeye hayırlı olmasını dileyen Bilgin, memur sendikalarıyla vardıkları anlaşmaya göre kamu personelinin 2022-2023 yılları maaşlarındaki kümülatif artış oranlarının yüzde 30 ile 35 arasında değiştiğini belirtti.

Bakan Bilgin, salgının ekonomik etkilerine rağmen çalışanları enflasyona ezdirmeme sözünün arkasında olduklarını dile getirerek, "Kamu çalışanları için tarihi değişim. 3600 ek gösterge çalışmalarını bu sözleşme döneminde tamamlıyoruz." ifadelerini kullandı.

'Temmuzda Cumhuriyet tarihinin en yüksek faizi ödendi'

CHP Milletvekili Bulut, “Temmuz ayında Türkiye, aylık bazda 23,6 milyar lira faiz ödedi. Bu, aylık olarak şimdiye kadar ödenen en yüksek faiz. Cumhuriyet tarihinin en büyük faiz ödemesi anlamına geliyor.” açıklaması yaptı.



CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, yaptığı açıklamada, AK Parti döneminde bütçeden ödenen toplam faizin 1 trilyon 180 milyar liraya ulaştığını kaydetti.

Bulut yaptığı yazılı açıklamada şunlara değindi:

“Hazine, 2021 yılında içerden ve dışardan net olarak 86 milyar liralık borçlanmaya gitti. Borcun, 133 milyar liralık kısmı ise kur artışından kaynaklandı. Hazine, iç ve dış borçları için ocak-temmuz döneminde 114,5 milyar lira da faiz ödedi. Ocak-temmuz döneminde bütçeden ödenen faiz, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 43,6 oranında arttı.

AKP döneminde bütçeden ödenen toplam faiz, 1 trilyon 180 milyar liraya ulaştı. Borcun 138 milyar dolarlık kısmı, yani yüzde 57'si döviz cinsinden oluşuyor. Dolayısıyla her 10 kuruşluk kur artışı, faizden ayrı olarak 13,8 milyar lira ek yük getiriyor. Temmuz ayında Türkiye, aylık bazda 23,6 milyar lira faiz ödedi. Bu, aylık olarak şimdiye kadar ödenen en yüksek faiz. Cumhuriyet tarihinin en büyük faiz ödemesi anlamına geliyor. İktidar, son aylarda yüksek faizle ve döviz cinsi borçlanarak gelecek yılların faiz yükünü de artırıyor. Türkiye'nin geleceğini ipotek altına alıyorlar.”

Başkent'te kurak araziler suya kavuşuyor

Başkent ekonomisini canlandırmak için kırsal kalkınma desteklerine devam eden Ankara Büyükşehir Belediyesi, Başkent'in kırsal mahallelerine sulama suyu sağlamak için yüzde 100 hibeyle tarımsal sulama borusu desteğinde bulunuyor.



Ankara Büyükşehir Belediyesi, kırsal kalkınmayı geliştirecek projelerle yerli üreticilerin ekonomisine katkıda bulunmaya devam ediyor.

Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı, 25 ilçede kuraklıkla mücadele eden Başkentli çiftçilere ücretsiz tarımsal sulama borusu desteğinde bulunuyor.

YÜZDE 100 HİBE

Çiftçilerin arazilerine sulama hattı döşemesi için yüzde 100 hibeyle tarımsal sulama boruları dağıtan Büyükşehir Belediyesi, Başkent'te yaşanan kuraklığın çiftçilere yönelik etkilerinin en aza indirilmesini amaçlıyor.

Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı ekipleri, gelen talepler doğrultusunda tarımsal su hattı borularını kent genelinde çiftçilere ulaştırıyor.

BAŞVURULAR BAŞKENT 153, MUHTAR ANKARA UYGULAMASI YA DA DİLEKÇEYLE ALINIYOR

Arazilerine sulama hattı döşemek isteyen çiftçiler, ücretsiz olarak temin edebilecekleri su boruları için Başkent 153, Muhtar Ankara uygulaması ya da dilekçeyle başvuruda bulunabiliyor.

Çiftçilerin tarımsal amaçlı sulama borusu taleplerini değerlendirerek yerinde teknik inceleme yaptıklarını belirten Kırsal Hizmetler Daire Başkanlığı Tarımsal Sulama Şube Müdürlüğü Ziraat Mühendisi Sezai Okçu, şu bilgileri verdi:

“Mansur başkanımızın talebi doğrultusunda köylülerimizin, çiftçilerimizin mağduriyetlerini ve de ihtiyaçlarını giderecek şekilde yardımcı olmaya çalışıyoruz. Uygunluk durumuna göre tamamen yüzde 100 hibeyle değişik çaplardaki boruları muhtarlarımıza ve çiftçilerimize ulaştırıyoruz. Ankara'nın toplam 25 ilçesini kapsayan destek uygulamamızı devam ettiriyoruz. Bu yıl kuraklık aşırı derecede kendini hissettiriyor. Su kaynakları da kıt olduğu için çiftçilerimiz için sulama çok önem arz eden bir durum. Çiftçimize verdiğimiz desteklerden dolayı çiftçilerden ve muhtarlarımızdan çok olumlu dönüşler oluyor.”

ÜRETİMİ DEVAM EDEN ÇİFTÇİLERDEN BAŞKAN YAVAŞ'A TEŞEKKÜR

Tarımsal sulama borusu desteği sayesinde üretime devam edebildiklerini belirten Başkentli çiftçiler, Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'a verdiği destek için şu sözlerle teşekkür ettiler:

-Kemalettin Yıldız (Haymana Yeşilköy Mahalle Muhtarı): “Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanımız Sayın Mansur Yavaş'ın tarım arazilerimizi suya kavuşturabilmemiz için bizlere yüzde 100 hibe ile tarımsal sulama borusu desteğinde bulunuyor. Bunun yanı sıra bize yine mısır, arpa, buğday ve mercimek tohumu desteğinde de bulundu. Bu sene çiftçinin cebinden 5 kuruş para çıkmadan çiftçimiz Mansur başkandan gelen destekle arazisini kapattı. Başkanımıza kendi adıma ve köyüm adına teşekkür ederim.”

-Mustafa Yüksel (Nallıhan Uluköy Mahalle Muhtarı): “Su boruları ve sulamayla ilgili destek almak istedik ve Ankara Büyükşehir Belediyesine müracaat ettik. Geldiler keşif yaptılar, göletimize baktılar ve uygun gördüler. Bugün de sulama borularımızı aldık. Yüzde 100 hibe desteğiyle aldığımız sulama borularını köylülerimiz ortak kullanacak.”

-Hasan Ayık (Çiftçi): “Mansur başkan geçen yıl ve bu yıl cebimizden 1 kuruş çıkmadan kırsal bölgeleri destekledi. Ben 70 yaşındayım şimdiye kadar böyle bir hizmeti kimseden görmedim.”

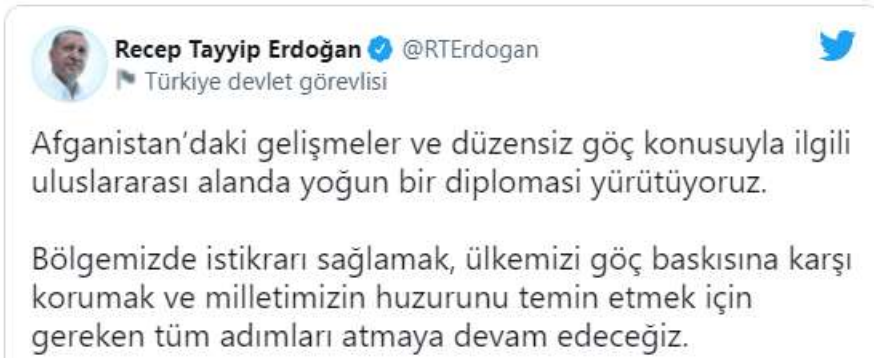
-İsmet Koyuncu (Çiftçi): “Baba mesleği olarak 40 yıldır tarımla uğraşıyorum. Ankara'nın son köyüyüz. Konya köyleriyle sınırlı. 2 senedir kuraklıkla uğraşıyoruz. Mansur başkanımız sayesinde mesafelerin bir anlamı kalmadı. En uzak nokta da olsa bize hizmeti getiriyor, çok teşekkür ederiz ve başarılarının devamını dileriz.”

Göç konusıyla ilgili yoğun bir diplomasi yürütüyoruz

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Afganistan'daki gelişmelerle ilgili uluslararası alanda yoğun diplomasi yürütüyoruz.



Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, "Afganistan'daki gelişmeler ve düzensiz göç konusuyla ilgili uluslararası alanda yoğun bir diplomasi yürütüyoruz." ifadesini kullandı.



AFGANİSTAN'DAKİ GELİŞMELER VE DÜZENSİZ GÖÇ KONUSUNDA YOĞUN BİR DİPLOMASİ YÜRÜTÜYÜRÜZ

Bölgemizde istikrarı sağlamak, ülkemizi göç baskısına karşı korumak ve milletimizin huzurunu temin etmek için gereken her adımı atmaya devam edeceğiz.



KIRYAKOS MİÇOTAKİS

KIRYAKOS MİÇOTAKİS

Göç konusunda iş birliğinin karşılıklı anlayış ve çıkarlara dayalı olarak ilerletilmesi gerektiğini vurguladık.



VLADİMİR PUTİN

VLADİMİR PUTİN

Afganistan'da kurulacak yeni hükümetin Afgan halkının çeşitliliğini yansıtacak şekilde kapsayıcı ve temsil edici olması gerektiğini söyledik.



ANGELA MERKEL

ANGELA MERKEL

Afgan düzensiz göçünün krize dönüşmeden bir an önce çözüme kavuşturulması noktasında Avrupa'ya önemli görevler düştüğünü ifade ettik.



MUSTAFA KAZİM

MUSTAFA KAZİM

Ticari, askerî ve istihbarî alanlarda ilişkilerdeki olumlu gelişattan memnun olduğumuzu, terörle mücadele konusundaki iş birliğimizi de artırmamız gerektiğini söyledik.



BORIS JOHNSON

BORIS JOHNSON

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği başta olmak üzere ilgili BM kuruluşlarının mali katkıları artırılarak daha etkin rol oynamalarıyla Afgan göç baskısının azaltılabileceğini dile getirdik.



VOLODİMİR ZELENSKİ

VOLODİMİR ZELENSKİ

Stratejik iş birliğimizi güvenlikten savunma sanayine, turizmde ticarete kadar her alanda geliştirmeye devam edeceğimizi söyledik.



CHARLES MICHEL

CHARLES MICHEL

AB üyelik müzakerelerinin yeniden başlatılmasına, 18 Mart Mutabakatı'nın bir bütün olarak hayata geçirilmesine yönelik beklentimiz yinedik. Hâlihazırda 5 milyon sığınmacıya ev sahipliği yapan Türkiye'nin ilave bir göç yükünü kaldıramayacağını altını çizdik.

RECEP TAYYIP ERDOĞAN
TÜRKİYE CUMHURBAŞKANI

Ayçiçeği üretim arttı, fiyat ve destekleme primi ne olacak?



Ali Ekber YILDIRIM

24 Ağustos 2021 Salı

Ayçiçeği hasadı Çukurova'da başladı. Diğer bölgelerde de yakın zamanda başlayacak. Sadece Türkiye'de değil, dünyada da üretimin azalması nedeniyle kabus gibi geçen 2020-2021 sezonundan sonra artan üretimle normale dönülüyor. Üreticinin de, sanayicinin de yüzü gülüyor.

Amerika Tarım Bakanlığı verilerine göre, dünyada 2020-2021 sezonunda 49,5 milyon ton seviyesindeki üretimin 2021-2022 sezonunda 56,9 milyon ton olması bekleniyor. Bazı kuruluşlar üretimin 60 milyon ton olabileceğini tahmin ediyor. Özellikle Rusya, Ukrayna gibi büyük üretici ülkelerde üretimde ciddi artışlar var. Amerika Tarım Bakanlığı, aynı dönemde Türkiye'nin yağlık ayçiçeği üretiminin 1 milyon 560 bin tondan 1 milyon 800 bin tona çıkacağını tahmin ediyor.

Türkiye'nin üretimi ile ilgili farklı veriler var. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2020 üretimini 2 milyon 67 bin ton olarak açıklarken, 2021 ilk tahmininde üretimin yüzde 14.7 oranındaki artışla 2 milyon 370 bin ton olacağını duyurdu. Amerika Tarım Bakanlığı'nın Türkiye tahmini 2021 yılı üretimi için 1 milyon 800 bin ton. Trakyabirlik ve yağ sanayicileri ise 2020 üretiminin 1 milyon 300 bin ton seviyesinde olduğunu 2021 üretiminin 1 milyon 600 bin ton olacağını tahmin ediyor.

Üretim artışı nasıl sağlandı?

Buğday, arpa, mercimek, nohut gibi ürünlerde kuraklığa bağlı olarak ciddi üretim kaybı yaşanırken, ayçiçeği üretiminde önemli oranda artış olmasının tek bir nedeni yok.

Ayçiçeği üretimindeki artış, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın planlı bir çalışması, yönlendirmesi veya sağladığı özel desteklerden kaynaklanmıyor. Üretim artışı için birçok neden sayılabilir. En önemlisi, 2020 ürünü ayçiçeği fiyatının yüksek seyretmesi.

Türkiye'de çiftçilerin önemli bir bölümü ürünün fiyatına bakarak hangi ürünü ekeceğine karar verir. Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, 2019 ürünü yağlık ayçiçeği alım fiyatını ton başına 2 bin 500 lira açıkladı. Fiyat daha sonra 2 bin 100 liraya kadar düştü. 2020 ürününde ise hasat başlarken tonu 3 bin lira olan yağlık ayçiçeği 5 bin 500 liraya kadar yükseldi. Konya Şeker, Trakyabirlik, Karadenizbirlik ve diğer alıcılar açıkladıkları fiyatı revize etmek zorunda kaldı.

Hem Türkiye hem de dünya fiyatlarındaki hızlı artış üreticiyi ayçiçeği ekimine yönlendirdi. Alternatif ürünlerde de fiyatlar arttı. Buğday fiyatı düşük olsa ayçiçeği üretimi bu yıl daha çok artardı.

Üretim artışıdaki bir başka önemli neden ise, kuraklık ve buna bağlı su sorunu. Bazı illerde planlı, bazı yerlerde ise çiftçi, kuraklığın etkilerini hissederek daha az su isteyen ayçiçeği üretimine yöneldi. Örneğin, Aydın Valiliği "Kısıtlı Sulama Programı" kapsamında 2021 yılı sulama sezonunda Adıgüzel, Kemer ve Çine Barajı'ndan sulanan Akçay, Aydın, Bozdoğan, Koçarlı ve Söke sulamalarında çiftçilere sadece 2 kez su verileceğini açıkladı. Bu nedenle çiftçi, daha çok su isteyen pamuk ve diğer ürünler yerine ayçiçeği ekti.

Yine Amasya'da valiliğin yönlendirmesi ile kuraklık nedeniyle ayçiçeği üretim alanları genişledi. Çiftçi su sorunu yaşamamak için ürün tercihini ayçiçeğinden yana kullandı.

Hasada sıfır gümrükle girildi

Türkiye, yağlık ayçiçeğinde dünyanın en büyük ithalatçısı konumunda. Çekirdek/tohum veya ham yağ olarak Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında ithalat yapılıyor. İşlendikten sonra bir bölümü rafine yağ olarak ihraç ediliyor. Bu nedenle uygulanan dış ticaret politikası çok önemli. Gümrük vergileri sık sık indiriliyor, yükseltiliyor. Genellikle hasat döneminde vergi artırılarak üretici korunuyor. Fakat bu yıl hasat başlamasına rağmen ayçiçeği tohumu (çekirdeği) ithalatında gümrük vergisi sıfır. Ham yağda ise yüzde 10 olarak uygulanıyor. Hasat devam ederken gümrük vergisinin artırılarak üreticinin korunması gerekiyor.

İthalat 250-300 bin ton azalacak

Ayçiçeği piyasasını çok yakından izleyen, fiyatın ve piyasanın oluşumdaki en önemli aktörlerinden birisi Trakyabirlik. Yeni sezondaki gelişmeleri Trakyabirlik Genel Müdürü Hakan Çalen ile konuştum. Anlattıkları özetle şöyle:

"Türkiye'de üretici 2020 mahsulünü çok iyi fiyata satınca üretime yönelme oldu. Bu yıl 250-300 bin ton artış bekliyoruz. Türkiye'nin üretimi 1 milyon 600 bin ton ile rekor seviyeye ulaşacak. Türkiye İstatistik Kurumu 2 milyon tonun üzerinde diye açıklıyor ama onların yaptığı hesap ile sanayinin ve bizim hesaplarımız arasında her sene 400-500 bin ton fark oluyor. Yapılan ithalat, ham yağ üretimi ve ihracatı bizim verilerin doğru olduğunu gösteriyor. Yapılan destekleme ödemeleri de bizim rakamların doğruluğunu teyit ediyor.

Bu sene daha az ayçiçeği ve ham yağ ithalatı olacak. En az 250-300 bin ton azalacak. İthalatın azalması elbette çok olumlu. Miktar açısından umut verici bir gelişme. Eğer fiyat dengesi de buna uygun olarak sağlanabilirse, Türkiye-3-5 yıl içinde üretimini 2 milyon tonun üzerine çıkarabilir. O zaman da ihtiyacımızın yüzde 70-75'ini içerden karşılamış oluruz.

Harmana ilk defa sıfır gümrükle giriliyor. İlk kez böyle bir uygulama ile hasada giriliyor. Ürünün bu kadar bol olduğu bir yılda sıfır gümrükle hasada girmek üretici için endişe verici."

Finansman sorunu stok tutmayı engelliyor

Trakyabirlik Genel Müdürü Hakan Çalen, 2019'da yurtdışı fiyatların ayçiçeğinde ton başına 335 dolara kadar düştüğünü hatırlatarak sözlerini şöyle sürdürdü: "2020'de en yüksek fiyat olarak ton başına 820 doları gördük. Mayıs ayında 700 dolara, daha sonra 600-650 dolara kadar düştü. Ekim-Kasım dönemi için 530-550 dolar olarak tahmin ediliyor.

Bu sene 1 milyon 600 bin ton ürün dediğimizde en az 8 milyar lira finansman demek. Fiziki olarak, finansman olarak sıkıntılar yaşanabilir. Geçen sene yüzde 9 yüzde 10'la finansman ihtiyacı karşılanırken bu sene yüzde 20'lerde. Finansman çok pahalı. Bu nedenle stok tutmak çok mümkün olmayacak. Birlik olarak tabii ki biz verdiğimiz taahhüdü yerine getirmiş oluruz.

Vergi sıfır, finansman pahalı. Bu seneki en önemli sıkıntı bu. Çiftçilerimizin beklentilerinin karşılanması için bu konuda adımlar atılması gerekiyor."

Fiyat ve destekleme priminin önemi

Trakyabirlik Genel Müdürü Hakan Çalen, Gıda Komitesi'nin enflasyon konusundaki duyarlılığına dikkat çekerek şu değerlendirmeyi yaptı: " Enflasyonla mücadele elbette çok önemli. Bu sene ayçiçeği yağının enflasyonun düşürülmesine etkisi olacaktır. Burada çiftçinin ürününe verilen fiyatın belirlenmesi çok önemli. Tonu 820 doları görmüş bir üründen söz ediyoruz. Şimdi üretim arttı, fiyatlar düşecek endişesi var. Çiftçi bu ürünü ekerken fiyatına bakarak da ekim yaptı. Bir taraftan da bu ürünün üretimini 2 milyon tona çıkarma fırsatı var. Bunun için çiftçinin üretime yönelik davranışı, fiyat beklentisi iyi yönetilmeli.

Diğer tarafta girdi fiyatlarındaki artış var. Gerçekten üretimin sürdürülmesi açısından çiftçiye verilecek fiyat önemli. Bu yıl zor bir yıl olacak ve herkesi memnun etmek kolay olmayacak.

Geçen sene Çukurova'da ayçiçeğinin alım fiyatı 3 bin 100 lira ile başladı sonra 3 bin 200 lira oldu. Trakya'da 3 bin 500- 3 bin 850 lira ile başladı ve sonrasında 5 bin 5 bin 500 liraya kadar çıktı.

Son bir yılda gübre fiyatları yüzde 100'ün üzerinde arttı. DAP gübresinin tonu 6 bin 500 lira, 20-20-20 gübresi 4 bin 500 lira. Çiftçi buğday ekimi için hazırlık yapacak. Ayçiçeğinden alacağı para ile bu ekimi yapacak. Bu nedenle çiftçinin beklentisi yüksek. O da haklı.

Yüksek girdi ile üretim yapmaya hazırlanan çiftçinin umudu ayçiçeği fiyatlarında. Ayçiçeğini satıp alacağı para ile üretim yapacak. Haklı olarak borçlanmadan, faiz yükünden kurtulmaya çalışacak.

Bu yıl ayçiçeğine verilecek fiyat gelecek yılın ekimini, fiyatını da belirleyecek. Bu nedenle bütün bu parametreleri dikkate alarak ithalatta vergi politikası ve çiftçiye verilecek destekleme priminin buna uygun olarak uygulanması gerekir.

Ayçiçeği primi ve gübre, mazot desteklerinin mutlaka artırılması gerekiyor. Bu hem bizim için hem de sanayi için önemli.

Çiftçi kanola hasadını yaptı ve tonunu 5 bin 800 liradan sattı. Haklı olarak kanola bu fiyata gidiyorsa ayçiçeği de en az bu seviyede olmalı diyor.

Ayrıca bölgesel farklılıklar da var. Çukurova'da dekara 250 kilo, Konya ve civarında sulamayla 350-360 kilo alınırken, Trakya'da dekara 170-180 kilo alınıyor. Verdiğiniz fiyat Çukurova, Konya çiftçisi için yeterli olabilecekken Trakya çiftçisi için kurtarmayabilir. Maliyet farklı. Fiyatın Eylül ayı başı gibi açıklanması beklenebilir. Yurtdışı piyasalara da bakmak lazım."

Özetle, ayçiçeğinde üretim artışı elbette sevindirici. Ancak bunun iyi yönetilmesi gerekiyor. Üretim arttı diye fiyat düşük açıklanır ve çiftçi para kazanamazsa gelecek sene üretim yine düşer. Yapılması gereken hem üreticiyi hem de tüketiciyi koruyacak bir fiyat ve destekleme politikası uygulamaktır. Bu yapılmazsa, çiftçiye gereken destek sağlanamazsa seneye yine ithalata daha büyük miktarda döviz ödenmiş olur.

Yağlık ayçiçeği üretimi (bin ton)

Ülke	2019/ 2020	2020/ 2021	2021 2022
Ukrayna	16.500	14.100	17.500
Rusya	15.305	13.269	15.500
Arjantin	3.235	2.900	3.400
Türkiye	1.750	1.560	1.800
AB	9.442	8.850	10.000
Diğerleri	8.552	8.867	8.737
TOPLAM	54.754	49.546	56.937

Kaynak: Amerika Tarım Bakanlığı

İktidar da, muhalefet de bu verilerden ders çıkarmalı



Alaattin AKTAŞ

24 Ağustos 2021 Salı

✓ Yaklaşık 18 yıldır, tam 212 aydır hesaplanan tüketici güven endeksi ağustosta bu 212 ayın en düşük 10'uncu değerine indi.

✓ Vatandaş 212 ayın 205'inde "Ekonomiye güvenmiyorum" demiş ama bundan ne iktidar ders çıkarmaya yanaşmıyor, ne de muhalefet bu veriyi kullanarak harekete geçme gayreti gösteriyor...

TÜİK ile Merkez Bankası'nın birlikte gerçekleştirdikleri bir anket var; tüketici eğilim anketi. Hani zaman zaman yapılan "Bu pazar seçim olsa oyunuzu kime verirdiniz" gibi, "Ekonomik gidişattan memnun musunuz" gibi veya "Dış politikadaki uygulamaları benimsiyor musunuz" gibi soruların yöneltildiği kamuoyu araştırmaları vardır ya, işte TÜİK ile Merkez Bankası'nın yaptığı, bu araştırmaların ekonomik boyutlu olanının en kapsamlısı. İnsanlar ekonomiyle ilgili düşüncelerini aktarırken kuşkusuz diğer gelişmelerden de etkileniyor, ona göre yanıt veriyor. Dolayısıyla tüketici eğilim anketi ve bu anketin sonuçlarından elde edilen tüketici güven endeksi çok önemsenmesi gereken bir çalışma.

Ama gelin görün ki bu çalışmayı en başta dikkate alması gereken siyasilerin çoğunun böyle bir anketten pek haberdar olduğunu bile sanmıyoruz.

Evet, bu çalışmayı en çok dikkate alması, sonuçları üstünde kafa yorması gerekenler siyasiler; iktidarıyla, muhalefetiyle...

Çünkü bu endeks vatandaşın ekonomiye bakışını, güven duyup duymadığını ortaya koyuyor.

Ve ilginç olan şu; vatandaş yıllardır durumun iyi olmadığına dikkat çekerek “Ekonomiye güven duymuyorum” diye haykırıyor.

Haykırıyor da ne oluyor; ne iktidar buna göre politika değişikliğine gidiyor, ne de muhalefet vatandaşın temel sorununun nerede olduğunu görüp ona göre ikna edici, inandırıcı politikalar üretebiliyor.

Adeta iktidarıyla muhalefetiyle iki taraf gizli bir anlaşma yapmış ve kulaklarının üstüne yatmışlar; arada olan vatandaşa oluyor.

İktidar rahatsız değil, peki ya muhalefet?

Yaklaşık 18 yıldır vatandaşın ekonomiye güven duymasını sağlayamamış AKP iktidarı belli ki bundan rahatsız değil. Her ne kadar yeni sistemde birinci parti olmak öyle çok önemli değilse de AKP hala açık ara birinci parti, uzun süre de öyle olacağı anlaşılıyor.

Peki ya muhalefete ne demeli? Vatandaş yıllardır “Yandım” diye haykırıyor ama nedense oyunu gidip yine ağırlıkla kendisini böylesine feryat ettiren partiye veriyor. Demek ki muhalefet partileri iktidara alternatif olabilecekleri, daha iyi bir program uygulayabilecekleri konusunda vatandaşı ikna edemiyor.

Bu çok ciddi bir başarısızlıktır. Kimse vatandaşı suçlamasın. Muhalefetin görevi tabii ki yapılan yanlışları dile getirmek ama bundan daha fazla o yanlışların yerine neyin nasıl konulacağı konusunda vatandaşı ikna etmektir.

Yoksa biz vatandaşın ekonomiye güven duymadığı ama bu güvensizlik ortamını yaratan parti ya da partileri el üstünde tuttuğu daha çok yıllar yaşarız.

İktidar şimdilik rahat

Muhalefetin eleştiri ötesine geçememe alışkanlığı kuşkusuz iktidarın da çok işine geliyor. Belki de “Aman muhalefet partilerinde kadrolar fazla değişmesin” diye içten içe temennide bulunuluyordur.

Yirmi yıla yaklaşan dönem bize şunu gösterdi; iktidar partisinin ekonomide yapıp yapacağı bu. Ama gerçek bir muhalefet henüz ortada yok. Dolayısıyla farklı bir muhalefet tarzı ortaya çıktığı an Türkiye’de tüm dengeler bir anda değişecek demektir.

BÜYÜK FOTOĞRAF NE SÖYLÜYOR?

Tüketici güven endeksinin hesaplanmasına 2004 yılının ocak ayında başlandı. Yani endeks tam 17 yıl 8 aydır, bir başka ifadeyle 212 aydır hesaplanıyor.

Endeks, tüm güven endeksleri gibi sıfır ile 200 arasında değer alıyor; 100'ün altı kötümserliğe, 100'ün üstü ise iyimserliğe işaret ediyor.

Tüketici güven endeksi 2004 yılından bu yana geçen 212 ayın yalnızca 7'sinde, yanlış değil yalnızca 7'sinde 100'ün üstünde gerçekleşmiş. 100'ün üstündeki değerlerin 6'sı 2004 yılının ilk altı ayında, biri ise 2006 yılının nisanında oluşmuş.

Yani vatandaş 212 ayın 205'inde ekonomiye güven duymadığını belirtmiş.

Ama eğilim de önemli... Ekonomiye duyulan güvensizlik yatay mı seyrediyor, yoksa giderek derinleşiyor mu?



Yanıt grafikte... İki çöküş yılı var. Biri 2008-2009 küresel krizinin yaşandığı dönem ve çöküş 2008 yılında yaşandı. İkinci çöküş ise 2019 yılında.

İlk çöküş küresel krizden kaynaklandı. Peki ya 2019'daki?

Onu da "mahir" ellerimizle ve verdiğimiz kararlarla ya da geciktirdiğimiz kararlarla biz yarattık. 2018'de rahip krizini çok kötü yönetmek, faizi gerektiği zaman artırmaya ayak direyip sonra çok artırmak zorunda kalmak ve kurun fırlayıp gitmesi karşısında çaresiz duruma düşmekle 2019'a zaten çok kötü bir giriş yaptık. Bunlar yetmezmiş gibi İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı seçimini yeniletip güveni iyice düşürdük. 2019'daki düşüş zaten mayısta başlıyor, bu da seçimin tekrarının etkisi.

24.08.2021

2019'da dip yapan endeks, 2020 ortalamasında biraz iyileşme gösterdi, bu yılın ilk sekiz ayında biraz daha iyileşti. Ama grafiğin bütününe baktığımızda çok somut olarak görülen son üç yılın hiç iyi gitmediği.

212 AYIN EN KÖTÜ 10'UNCU AYI

Tüketici güven endeksinin 2004 yılı başından bu yana hesaplandığını belirttik. Yani bu ağustos da dahil tam 212 aydır hesaplama yapılıyor. İşte ağustos ayındaki 78.2'lik endeks, bu 212 ayın en düşük 10'uncu değerine işaret ediyor. Yani durum o kadar kötü.

Güven endeksinde iyimserliğe geçiş sınırı 100 ve vatandaşın bu sınıra ulaşabilmesi, ekonomiye duyduğu güvenin yüzde 28 artmasıyla mümkün olabilir. Böyle bir artış mümkün görünmediğine göre kısaca "Tüketici ekonomiye öyle kolay kolay güven duyar hale gelemeyecek" demek galiba en doğrusu.

Sığınmacı akınına uğrayan Türkiye'nin önündeki zor tablo



Servet YILDIRIM

24 Ağustos 2021 Salı

Türkiye dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan ülkedir. Göç konusunda uluslararası sözleşme ve protokollere taraf olan Türkiye'nin önceliği gelen mültecileri üçüncü ülkeye yerleştirmek olsa da şu ana kadar bunu etkili bir şekilde yapamamıştır. Halen Türkiye'de 3.6 milyon Suriyeli sığınmacı var. Bunların yanı sıra 320,00 kadar diğer uyruklardan mülteciye ev sahipliği yapıyoruz. Türkiye bu devasa nüfusu sindirmeye çalışırken, şimdi de binlerce Afgan Türkiye'ye sığınmaya başladı. Çok boyutlu zor bir tablo ile karşı karşıyayız.

Bizim gibi yoğun göç alan ülkelerdeki tehlikelerden birisi krizden yararlanıp, bunun üzerine bir ekonomi inşa etmek ve bu ekonominin bağımlısı olmaktır. Bizim karşılaştığımız türden büyük göç dalgaları ekonomiler üzerinde kısa vadede işgücü piyasaları, tüketici fiyatları, konut fiyatları ve kiralari gibi değişkenler üzerinden etkisini gösterir. Merkez Bankası'nın 2016'daki bir çalışması, göçten etkilenen bölgelerde fiyatların göçten etkilenmeyen bölgelere kıyasla daha düşük arttığını gösteriyor. Dolayısıyla, genel yıllık enflasyon rakamlarına yansımaları oldukça sınırlı kalsa da göç bu bölgelerde tüketici fiyatlarını aşağı çekici etki yapıyor. Bu etki daha çok kayıt dışı istihdam üzerinden gerçekleşiyor. Göçmenlerin mal ve hizmet talepleri fiyat artırıcı bir etki yaratıyor ancak çalışmalar, genel talep etkisinin göçün istihdam kanalıyla fiyatları düşürücü etkisine kıyasla oldukça sınırlı kaldığına işaret ediyor.

Dolayısıyla kritik unsur, göçmenler yoluyla kayıtdışı işgücü oluşturup, binlerce kişiyi hiçbir güvence olmadan çalıştırmak olarak öne çıkıyor. Daha ötesinde, sığınmacı aile çocukları işgücü olarak kullanılıyor. Ortaya bir ekonomi çıkıyor ama kirli bir ekonomi. Bunun yanı sıra göçmenleri ve sığınmacıları ülkede tutmanın karşılığı olarak AB'den ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan fonlar da bu ekonominin bir diğer parçasını oluşturuyor.

Bu sürecin faturasını sığınanlara çıkartmak kolaycılıktır. Her geçen gün daha fazla destek kazanan göçmen karşılığı ürkütücü ve tehlikelidir.

Göçmen karşıtlığı uzun yıllardır var. Özellikle 2008 krizi sonrası artan işsizlik ve bozulan gelir dağılımının yarattığı endişe birçok ülkede aşırı milliyetçi hareketleri besledi, popülizme kayışı hızlandırdı. Dünyada aşırı sağ ile merkez sağ birbirine yaklaştırmaya başladı, göçmen karşıtı hareketler güçlendi. Liberal demokrasi yerini daha otoriter eğilimlere bıraktı. ABD, İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya gibi demokrasilerinin kurumsallaşması ile övülen ülkelerde göçmen karşıtı hareketler güçlendi. Göçmenlere ilişkin veriler çarpıtılmaya başlandı, algılar bozuldu.

Dünya Ekonomik Forumu'nun bundan birkaç yıl önceki bir çalışmasına göre insanlar yaşadıkları yerdeki mülteci sayısının gerçekte olduğundan daha fazla olduğu algısını taşıyorlarmış. Örneğin Müslüman nüfusun hızla arttığı ve yakında ülkeyi ele geçireceği söylemlerinin bolca yapıldığı ABD'de Amerikalılar, ülke nüfusunun yüzde 17'sinin Müslüman olduğunu sanıyormuş. Oysa gerçek oran sadece yüzde 1. Onların da yaklaşık 3'te 1'i Afrika'daki vatanlarından kaçırılıp zorla Amerika'ya getirilerek köleleştirilenlerin torunları. İngilizler ise nüfusun yüzde 21'inin Müslüman olduğunu sanıyorlarmış. Oradaki gerçek oran ise yüzde 5. Japonlar bile ülkelerindeki göçmenlerin sayısının gerçektekinin 5 katı olduğunu sanıyorlarmış.

Dünyada göçmen düşmanlığının prim yaptığı yerler nüfusun daha homojen, yani göçmenlerin daha az olduğu kırsal bölgeler. Aşırı milliyetçi ve popülist politikacıların oy tarlaları buralar. Trump'ın hiç olasılık tanınmazken başkan seçilmesinin sırrı da bu bölgelerdir. Trump gibi politikacılar göçmenlerin ya da sığınmacıların suç işlemeye meyilli olduğunu ve güvenliği tehdit ettiğini söyleyip oy istiyorlar. Oysa yine aynı çalışma diyor ki; bir şehir ne kadar çoğulcuysa o kadar güvenlidir. İstatistikler, göçmenlerin yaşadıkları şehirlerde suça karışma oranının o şehirde uzun yıllar yaşayanlara göre daha düşük olduğunu gösteriyor. Göçmenlerin bir iş kurma olasılığı ise iki kat daha fazla. Yani sığınanın akli suçta değil, ekmeğinde...

Sığınmacılar ya da göçmenler sürecin sorumlusu değil, mağdurlarıdır. Sorumlu, milyonlarca insanı yerlerinden eden politikalar ve bu politikalara bir şekilde destek verenlerdir. Suriye'de iç savaş başlamadan önce 22 milyon kişi yaşıyordu. ABD, Katar ve Türkiye gibi pek çok ülkenin doğrudan ve dolaylı dahil olduğu savaşın sonucunda, nüfusun 13.5 milyonu yerlerinden oldu. Altı milyondan fazlası ülke içinde yer değiştirmek zorunda kaldı. Beş milyonu ise başka ülkelerde gittiler. Geri kalan ise ya hayatını kaybetti ya da kayıp. Bu insanlık trajedisinin gerçekleşmesine göz yuman ya da iç savaşı kışkırtarak dahil olan herkes sorumludur. Yapılması gereken Suriye'de istikrarın sağlanmaya başlanmasıyla Türkiye'deki göçmenlerin ve sığınmacıların ülkelerine güvenli dönüşlerinin sağlanması için diyalogun başlamasıdır.



Abdulkadir Selvi

İngiliz yalanı çöktü, Kılıçdaroğlu ve Akşener ne diyecek?

24 Ağustos 2021

Yalancının mumu yatsıya kadar yanarmış. İngiliz basınının Afganlı mülteciler için Türkiye’de ve Pakistan’da toplama merkezleri kurulacağı haberinin yalan olduğu 24 saat içinde ortaya çıktı.

Haberi yapan BBC Türkçe özür dileyip haberini çekti. Peki yalan haber üzerine açıklama yapan muhalefet liderleri **Kılıçdaroğlu** ve Akşener ne yapacak? Onlar da özür dileyip, iddialarını geri alacaklar mı?

TÜRKİYE MÜLTECİ DEPOSU DEĞİL

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** sanki, “**Türkiye yol geçen hanı değildir**” dememiş, sanki “**Türkiye Avrupa’nın mülteci ambarı değildir**” çıkışını yapmamış gibi İngiltere’nin önemli gazeteleri Guardian, Mail on Sunday ve BBC Türkçe, Türkiye ve Pakistan’ın mülteci merkezi olarak görüldüğünü yazdı. Ortılığı karıştıran iddia İngiltere Savunma Bakanı **Wallace**’ın, Mail on Sunday için Afganistan’la ilgili olarak yazdığı makaleyle ilgili haberlerinde yer aldı.

İNGİLİZ OYUNU

İletişim Başkanı **Fahrettin Altun**’un da dikkat çektiği gibi **Wallace**’ın makalesinde “**Türkiye**” ibaresi yer almıyor. **Wallace**’ın yazısının tamamının Türkçe çevirisini de istedim. “**İngiltere’ye getirmekle yükümlü olduğumuz Afganlılar için Afganistan dışındaki bölgede bir dizi merkez kuracağız**” diyor. Türkiye konusunda bir ima bile yok. Ama İngiliz basınında yer alan haberde, “**İngiltere Dışişleri Bakanlığı, Pakistan ve Türkiye gibi ülkelerde merkezler kurmayı düşünüyor**” deniliyor. BBC Türkçe de bunu bakana atfen haber yapınca, bizim muhalefet mal bulmuş mağribi gibi üzerine atladı. Oysa **Wallace**’ın makalesinin metnine dikkat etseler, yalan haber üzerinden ülkelerini töhmet altında bırakmazlardı.

KILIÇDAROĞLU VE AKŞENER’İN TEPKİSİ

Makale yayınlanır yayınlanmaz **Kılıçdaroğlu** ve **Akşener**, “**Erdoğan söz verdi Türkiye ve Pakistan’da mülteci merkezi kurulacak**” diye harekete geçtiler. Biliyorsunuz daha önce de “**Afgan mülteciler için Erdoğan, Biden’la anlaşta**” demişlerdi. Türkiye açıklama yapmış, inanmamış, ta ki ABD’den yalanlama gelince ikna olmuşlardı.

Dışişleri Bakanlığı, “**Bugüne kadar hiçbir ülkeden tarafımıza iletilmiş bu yönde resmi bir talep bulunmamaktadır. Bu yönde bir talep iletilse dahi, bunu kabul etmemiz mümkün değildir**” diye açıklama yaptı. İletişim Başkanı **Fahrettin Altun**, iddianın kasıtlı bir çarpıtmadan ibaret olduğunu söyledi. AK Parti sözcüsü **Ömer Çelik**’in dediği gibi bu Türkiye’ye saygısızlıktır. Hatta bir adım ötesine gidersek küstahlıktır.

ÇAĞLAYANGİL - ERBAKAN ÖRNEĞİ

Yabancı mülteciler artık Türkiye’nin hassas sinir uçlarından biri oldu. O nedenle muhalefet kaşdııkça kaşımaya çalışıyor. Muhalefetin bu konudaki tepkisi, uluslararası zeminde iktidarın elini de güçlendirebilir.

Eski Dışişleri Bakanı **İhsan Sabri Çağlayangil**, “**Ben koalisyon ortağımız olduğu zamanlarda Erbakan’dan çok yararlandım. Yabancılar bizden istemediğimiz bir talepte buldukları zaman, ‘Biliyorsunuz biz koalisyon hükümetiyiz. Bizim Erbakan diye bir ortağımız var. O bunu kabul etmez. Hükümeti yıkar. Siz bizim hükümetimizin yıkılmasını mı istiyorsunuz’ derdim. Önerilerini geri çekerlerdi**” derdi.

Ama bizim muhalefet bunu **Erdoğan**’ın dediği gibi “**yalan terörü**” noktasına getiriyor.

BBC TÜRKÇE’NİN ÖZÜR DİLEMESİ

Sonunda İngiliz basını da hatasını kabul etti. İletişim Başkanlığı ve Dışişleri’nin çabaları sonucunda BBC Türkçe “**Afganlara Türkiye’de mülteci merkezi kurulacağı**” haberini silip özür diledi. BCC Türkçe’nin açıklamasında, **Wallace**’ın makalesinde yer almayan Türkiye ve Pakistan’da mülteci merkezleri kurulacağı yönündeki niyet beyanının Guardian ve Mail on Sunday gazetesinde yer aldığını, kendi haberinde ise “**sehven**” bakana atfen aktarıldığı belirtildi. BBC Türkçe’nin açıklamasında, “**Sorun bir atıf hatasından kaynaklanmıştır fakat BBC Türkçe’nin böyle hatalar yapmaması gerekir. Bu nedenle okuyucularımızdan/izleyicilerimizden özür dileriz**” denildi.

KILIÇDAROĞLU VE AKŞENER ÖZÜR DİLER Mİ?

BCC özür diledi de peki bizim muhalefet özür dileyip iddialarını geri alır mı? Hiç sanmam. Tam tersine. Daha büyük bir iddia ile kampanyaya dönüştürürler.

ERDOĞAN'IN KADEM'DE VERDİĞİ MESAJ NEDEN ÖNEMLİ

İstanbul Sözleşmesi'nin iptal edildiği süreçte KADEM tartışmalarının odağında yer almıştı. KADEM İstanbul Sözleşmesi'ni savunurken, karşı çıkanlar KADEM'i hedef almıştı.

KADEM'in çalışmalarına Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın verdiği destek biliniyor ama İstanbul Sözleşmesi'nden sonra muhafazakâr mahallede yaşanan dalgalanmaları takiben Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın KADEM'i ziyareti özel bir anlam taşıyor. O nedenle hem ziyaret önemli bir mesaj niteliği taşıyor hem de Cumhurbaşkanı'nın orada yaptığı konuşma önemli.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan** cuma günü akşam saatlerinde Vahdettin Köşkü'nden çıktıktan sonra KADEM'in Üsküdar'da Nevmeân'da devam eden hizmet içi eğitim kampına sürpriz bir ziyarette bulunuyor. KADEM'in hedef alındığı bir dönemde gerçekleşen bu ziyaret tabii ki moralleri yükseltiyor.

Programının yoğunluğu nedeniyle **Erdoğan**'ın katılımcılarla dışarıda fotoğraf çektirip ayrılması bekleniyor. Ama Cumhurbaşkanı içeriye girip 51 ilden gelen katılımcılarla sohbet ediyor.

ERDOĞAN'IN MESAJI

Cumhurbaşkanı konuşmasının başında KADEM'in diğer kadın dernekleri arasındaki önemini altını çiziyor. "**KADEM bizim kadına olan perspektifimizi sadece Türkiye'ye değil, dünyaya anlatmak bakımından çok önemli**" diyor.

Erdoğan, KADEM üzerinden kadına, kadın haklarına ve kadının toplumdaki yerine ilişkin bir perspektif ortaya koyuyor. Afganistan'da yaşananları gözünüzün önüne getirirseniz, Türk kadınının rolü önemli. Ama sadece kadın hakları açısından değil, kadın ve demokrasi açısından da önemli.

Bazen haberler bir cümle ile geçiyor. Ama o cümlenin arkasında koskoca bir dünya yer alabiliyor.

Sierra Leone Cumhurbaşkanı'nın eşi **Fatima Maada Bio**'nun Türk kadınına ilişkin mesajı da böyle bir gerçeğe işaret ediyor.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın, Sierra Leone Cumhurbaşkanı **Julis Maada Bio**'yu kabulü haber kanallarının canlı yayınlarında yer aldı. Ancak Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'ın konuk Cumhurbaşkanı'nı Özbek Otağı'nda ağırlaması ayrı bir haber konusu olmuştu. Otantik özelliği nedeniyle Özbek Çadırı pek kullanılmıyor ama kullanıldığında da haber değeri taşıyor. Özbek Otağı'nda Cumhurbaşkanı eşleri de yer almıştı. **Emine Erdoğan**'ın konuklara bir şeyler anlattığı kameralara yansımıştı.

TÜRK KADINI İÇİN NE DEDİ?

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, KADEM'i ziyaretinde Özbek Otağı'ndan bir anekdot aktarıyor. Sierra Leone Cumhurbaşkanı'nın eşi **Fatima Maada Bio** orada, "**Türkiye'yi çok seviyorum**" diyor. Bu cümle ülkemizi ziyaret eden bir konuk cumhurbaşkanı eşinin nezaketi olarak anlaşılabilir ama **Fatima Hanım** Türkiye'yi neden çok sevdiğini şu cümlelerle özetliyor: "**Türkiye'deki demokrasiyi seviyorum. Türkiye'deki kadın haklarını çok seviyorum.**"

Dikkat edin o masada başı örtülü iki Müslüman kadın var. Ama kadın hakları konusunda önderlik eden modern-muhafazakâr iki kadından söz ediyorum. Tabii başörtüsünü modernliğe aykırı görenlere sözüm yok.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, bu anekdotu Türkiye'nin kadın hakları konusunda kazanımlarının İslam dünyasındaki kadınlara nasıl olumlu bir rol model oluşturduğunu anlatmak için aktarıyor.



Esfender KORKMAZ

Kobi kredileri hepimizden götürdü

Geçen hafta Hazine ve Maliye Bakanı Elvan, "*Kredi Garanti Fonu (KGF) destekli üç yeni kredi başlatıyoruz*" dedi. KGF, teminat yetersizliği nedeniyle kredi alamayan KOBİ'lerin kredilerine kefil olur. İşletmeler KGF kefaletinde kullanılan kredileri bankalara ödemediği zaman KGF zararı karşılar ve krediler bu fondan çıkar.

Aslında Bakan yeni kredilerin istikrar amacıyla verileceğini söylüyor... Ancak toplam talep geçen seneye göre yüksek seyrediyor. Bu sene ikinci çeyrekte yüksek büyüme bekleniyor ki bu da yeni kredilerin ekonomiyi hızlandırmak için verilmediğini açıkça gösteriyor. Yeni krediler pandemiden zora giren şirketlere destek olabilir. Ama bugüne kadarki uygulamalardan gördük ki; **AKP ekonomide seçim odaklı olmayan hiçbir adımı atmaz**. Bu nedenle yeni krediler aynı zamanda erken seçim habercisi olabilir.

KGF kaynaklarının yüzde 79,6'sı, KOBİ kredilerine gidiyor. 2018 seçimlerinde KOBİ kredileri bol keseden dağıtıldı. Bugüne kadar toplam kredi miktarı 900 milyar lira oldu. Bir karşılaştırma yaparsak, 2018 Türkiye bütçesi 762,8 milyar lira idi.

Üstelik KOBİ'ler aldıkları kredilerle yatırım yapmadı. Zira, demokrasi, hukukun üstünlüğü ve hükümete güven gibi yatırımların gerektirdiği altyapı sorunları var. KOBİ'ler bu kredileri tüketimde kullandı. Bu nedenle tüketim mallarında ithalat talebi arttı. Bu da cari açığı artırdı. Ayrıca enflasyonu tetikledi. Dahası KOBİ'ler bu kredilerle yatırım yapmış olsalardı, gelir artışı olacaktı ve bu krediler geri ödenmiş olacaktı.

Özetle; KOBİ kredileri ile ekonomik istikrar hesabı tutmadı.

Öte yandan, takipteki krediler ortalama oranı yüzde 4 olduğu halde KOBİ kredilerinde bu oran yüzde 6'dır. Üstelik de Hükümet KOBİ kredilerinde takibi durdurdu. Yani tüm risk KGF'de kaldı.

Kredi Garanti Fonu'nun yüzde 28,3'ü **TOBB** yüzde 28,3'ü de **KOSGEB**'indir.

Normalde ülkeler destek kredilerinde Hazine'den bankalara faiz farkı öder. Bu yolla faiz farkı topluma sosyalize edilmiş olur. Biz ise işin hüllesine gitmişiz. Kredi Garanti Fonu kurmuşuz. Kredi alan işletmelerin riski diğer işletmelere aktarılmış oluyor.

TOBB gelirini, üyeleri olan ticaret odaları, sanayi odaları ve borsalardan sağlar. Bu Odalar da kendi üyelerinden aidat alır. Eğer kredi alan KOBİ işletmesi bu krediyi geri ödemezse, yükün bir kısmı TOBB'da kalır. Yani maliyet diğer işletmelere yayılmış olur.

Aynı şekilde, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (**KOSGEB**) de Türkiye'deki küçük ve orta ölçekli işletmelerin ekonomideki rolünü ve etkinliği ile rekabet güçlerini artırmak ve sanayide entegrasyonu sağlamak amacıyla kurulmuş kamu kurumudur. KOSGEB de TOBB gibi kredi borcunu ödeyemeyen veya ödemeyen işletmelerin yükünü alarak, diğer işletmelere yapılacak hizmetleri daraltmış oluyor.

Yani haksız rekabet oluşuyor.

Zaten siyasi iktidar, odaları parti şubesi gibi kullanıyor. Söz gelimi İstanbul Ticaret Odası'nın 400 bin üyesi var. Bunlar yüksek aidatlar ödüyor. Ama İTO başkanının kim olacağını Cumhurbaşkanı işaret ediyor. İTO araştırma fonlarını tamamıyla siyasi yandaşlara ve ideolojik militanlara veriyor. Üyelerin yararlandığı mekanlara içki yasağı getiriyor. Üst düzey çalışanlar birkaç yerden maaş alıyor.

Gerçekte yarı kamusal kurumlar olan odaları AKP ajanı olmaktan çıkarıp, tarafsız ve üyelere hizmet eden bir kuruluş haline getirmek gerekir.

Hükümetlerin, TOBB kaynaklarını KGF aracılığı ile seçim odaklı ve riski yüksek olan kredilerde kullanmasına karşı, üyelerin de yargıya gitmesi ve ödediği aidatların meslek dışında popülizm amaçlı kullanılmasına itiraz etmeleri gerekir.



24 Ağustos 2021, Salı

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Demokraside kararı anketler değil seçim verir

Çoğulcu demokraside nihai çözüm, genel seçimdir. Aksak ve eksik yanları olsa da Türk demokrasisi seçim kararını asla görmezden gelmemiştir.

Gerçi seçim kazananları idam da ettik ama o seçimlerin kazananları da onlardı.

Günümüzde 18 yıldır girdiği her seçimi kazanan AK Parti lideri **Tayyip Erdoğan**, son seçim zaferini Cumhurbaşkanlığı'yla da taçlandırmıştır.

Şimdi 2023'te yapılacağı varsayılan seçime doğru ilerlerken anormal davranışlara tanık oluyoruz.

Bu davranışların başında da güvenilirlikleri tartışılan anketlere sanki seçim sonucuymuş gibi önem verilmesi geliyor.

Bu anketlerden bazılarında, kendi yakın çevrelerinde bile var olmayan isimlerin yıldız gibi parlatıldığını görüyoruz.

Halk kitleleri karşısında Cumhurbaşkanı **Erdoğan**'a gösterilen sevgi ve ilgi sanki devrede değilmiş gibi davranılıyor.

SEÇİM GERÇEĞİ

Bence doğru olan, anketlere bakarak değil ülkenin yönetilmesine bakarak gelecek seçimin tahminini yapmaktır.

İsteyen istediği ankette Kemal Kılıçdaroğlu'nu ya da Ahmet Davutoğlu'nu favori gösterebilir.

Hatta Ali Babacan'ı bir anket ile Tayyip Erdoğan'ın yerine geçirebilir.

Aklı başında ve demokrasiyi özümsemiş kitleler, nihai kararı 2023'ün sonuçlarına bakarak anlayacaklardır.

Anketlere bakarak demokrasinin yönünü anlamaya çalışanlar sonunda duvara çarparlar.